

BÀI GIẢNG: LIÊN HỢP QUỐC

CHUYÊN ĐỀ: THẾ GIỚI TRONG VÀ SAU CHIẾN TRANH LẠNH

GIÁO VIÊN: THẦY HỒ NHƯ HIỀN

MỤC TIÊU

- ✓ Biết cách sưu tầm và sử dụng tư liệu lịch sử để tìm hiểu về quá trình thành lập Liên hợp quốc.
- ✓ Nêu được bối cảnh lịch sử và quá trình hình thành Liên hợp quốc.
- ✓ Trình bày được mục tiêu và nguyên tắc hoạt động cơ bản của Liên hợp quốc.
- ✓ Nêu được vai trò của Liên hợp quốc trên một số lĩnh vực.

1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ LIÊN HỢP QUỐC

a) Lịch sử hình thành

*Bối cảnh lịch sử

- Trong giai đoạn cuối của Chiến tranh thế giới thứ hai, ưu thế trên chiến trường thuộc về phe Đồng minh chống phát xít.
- Vấn đề cấp bách là cần phải thiết lập một tổ chức quốc tế có vai trò thực sự trong việc duy trì hòa bình, an ninh thế giới sau chiến tranh.
- Bối cảnh ra đời của Liên hợp quốc.

*Quá trình hình thành

- Ngày 1/1/1942, đại diện 26 nước Đồng minh họp tại Oa-sinh-ton (Mỹ), kí Tuyên bố Liên hợp quốc.
- Hội nghị Tê-hê-ran (từ 28/11 đến 1/12/1943), ba cường quốc Liên Xô, Mỹ, Anh thỏa thuận lập một tổ chức quốc tế mới nhằm thay thế cho Hội Quốc liên.
- Hội nghị I-an-ta (2/1945), ba cường quốc Liên Xô, Mỹ, Anh đã ra quyết định thành lập Liên hợp quốc.
- Từ ngày 25-4 đến 26-6-1945, tại Hội nghị Xan Phran-xi-xco, đại biểu 51 nước tham dự đã thông qua bản Hiến chương Liên hợp quốc.
- Ngày 24-10-1945, Hiến chương chính thức có hiệu lực, Liên hợp quốc chính thức được thành lập.

b) Mục tiêu, nguyên tắc hoạt động

*Mục tiêu

- Duy trì hòa bình và an ninh quốc tế.
- Phát triển mối quan hệ hữu nghị giữa các dân tộc trên cơ sở tôn trọng quyền bình đẳng, quyền tự quyết dân tộc và củng cố hòa bình thế giới.
- Hợp tác quốc tế để giải quyết các vấn đề về kinh tế, xã hội, văn hóa, nhân đạo trên cơ sở tôn trọng các quyền con người và quyền tự do cơ bản cho tất cả mọi người.
- Trở thành trung tâm phối hợp mọi hành động của các dân tộc nhằm đạt được những mục tiêu nói trên.

*Nguyên tắc hoạt động

- Bình đẳng chủ quyền của tất cả các quốc gia thành viên.
- Tôn trọng toàn vẹn lãnh thổ và độc lập chính trị quốc gia.
- Cấm đe dọa sử dụng vũ lực hoặc sử dụng vũ lực trong quan hệ quốc tế.
- Không can thiệp vào công việc nội bộ các nước.
- Tôn trọng các nghĩa vụ quốc tế và luật pháp quốc tế.
- Giải quyết các tranh chấp quốc tế bằng biện pháp hòa bình.

2. VAI TRÒ CỦA LIÊN HỢP QUỐC

a) Trong lĩnh vực duy trì hòa bình, an ninh quốc tế

- Góp phần giải quyết xung đột và tranh chấp ở nhiều khu vực, khôi phục hòa bình và hỗ trợ tái thiết ở nhiều quốc gia.
- Từ sau năm 1945 đến nay, góp phần thúc đẩy quá trình phi thực dân hóa, thủ tiêu các hình thức của chế độ phân biệt chủng tộc.
- Xây dựng được một hệ thống các công ước, hiệp ước quốc tế về giải trừ quân bị cũng như ngăn chặn phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt.

b) Trong lĩnh vực phát triển

- Ưu tiên việc tạo môi trường kinh tế quốc tế bình đẳng, hỗ trợ các nền tảng kém phát triển thông qua các chương trình, quỹ, các cơ quan chuyên môn, ...
- Từ năm 1960, Đại hội đồng đề ra các chiến lược phát triển cho từng thập kỉ nhằm huy động sự hợp tác quốc tế cho các mục tiêu phát triển chung.
- Tháng 9 – 2015, tại Hội nghị Thượng đỉnh Niu Ooc, Liên hợp quốc thông qua Chương trình nghị sự 2030.

c) Trong lĩnh vực quyền con người, văn hóa, xã hội

*Quyền con người

- Năm 1948, Đại hội đồng thông qua Tuyên ngôn Nhân quyền, khẳng định những quyền cơ bản của con người.
- Văn kiện này làm cơ sở cho việc ra đời hơn 80 công ước và tuyên bố quốc tế về con người.

*Văn hóa, xã hội

- Các cơ quan chuyên môn của LHQ, UNESCO, WHO, ... đã góp phần thắt chặt sự hợp tác về giáo dục, khoa học, văn hóa, xã hội giữa các quốc gia thành viên, đảm bảo nhu cầu của người dân.
- Các quỹ, chương trình UNFPA, UNICEF, Chương trình Môi trường UNEF, ... đã thúc đẩy giải quyết các vấn đề toàn cầu, chú trọng các vấn đề giáo dục, nhân đạo,...